

Isten gyermekei vagy az ördög gyermekei

Időpont: Vízkereszt utáni 3. vasárnap – 1954. január 24.

Alapige: 1Jn 3,10-12

„Erről ismerhetők meg az Isten gyermekei és az ördög gyermekei: a ki igazságot nem cselekszik, az egy sem az Istentől való, és az sem, a ki nem szereti az ő atyjafiát. Mert ez az üzenet, a melyet kezdettől fogva hallottatok, hogy szeressük egymást: nem úgy, mint Kain, a ki a gonosztól vala, és meggyilkolá az ő testvérét. És miért gyilkolta meg azt? Mivel az ő cselekedetei gonoszok valának, a testvéreéi pedig igazak.”

Isten igéje sokszor megdöbbenő módon veti fel a vagy-vagy kérdését, s kibúvót, alkudozást nem engedve állítja döntés elé az embert. Csak egy párat említ meg ezekből: Csak két út van. Az egyik széles, a másik keskeny. A kettő közül valamelyiken kénytelen vagyok járni, mert harmadik út, valami arany középút nincs. Vagy-vagy. Csak két vég van. Vagy kárhozat, vagy üdvösség. Tisztító tűz nincs. Csak kétféle bűnös van. Az egyik megkegyelmezett, a másik kegyelmet nem nyert bűnös. Középlény nincs. Vagy-vagy. Csak kétféle keresztyén van. Az egyik szíve Jézusért ég, a másik csak gondolja magát keresztyénnek, holott Jézus megmondotta, hogy aki nincs vele, az ellene van. Az egyik tehát Jézus híve, a másik már Jézus ellensége. Langyos keresztyén nincs. Az ilyet undorral köpi ki szájából a Jelenések könyve szerint Jézus. Jézus önmagával kapcsolatban nem ismer pártatlan semlegességet. Vagy-vagy.

A mai szentlecke is ilyen ige. Két csoportra osztja az embereket. Az egyik csoport Isten gyermekei, a másik az ördög gyermekei. Kétféle az emberi lét is. Az egyik élet, a másik halál. Persze ez az élet és ez a halál nem azonos azzal, amit ugyanezek alatt a szavak alatt a közfelfogás ért. Isten gyermeke ha meghal is, él. Az ördög gyermeke ha él, akkor is halott. Az emberek mindegyike e két csoport valamelyikébe tartozik. Vagy-vagy. Átmenet lehetséges, de közbeeső állapot nem. A halálból át lehet menni az életbe, az élethől vissza lehet zúlleni a halálba, az ördög gyermekeiből lehet Isten gyermeke, s Isten gyermeke visszazuhanhat az ördögfiak közé, de a kettő között, mint valami senki földje lakója nem maradhat. A hernyóból lesz a pillangó. A csúszó-mászó, csúf, utálatos hernyó és a napsütésben röpdőső, tarka, csillogó pillangó között azonban van egy középlény: a báb. Már nem hernyó, de még nem pillangó. Hát ez a bábállapot nincs meg az embernél. Vagy-vagy. Vagy Isten gyermeke, vagy az ördög gyermeke, vagy az élet boldog birtokosa, vagy a halál rabja.

Ez ellen a szíven ütő állítás ellen megpróbál az ember védekezni. Hivatkozunk arra, hogy magunknál is, másoknál is tapasztaljuk a keresztyén élet hullámszerűségét, ismerjük a forrósodó s a hűlő szívet, a kereső lelket s a pusztában vándorló seregtől el-elmaradozó megfáradt hívőt. Hivatkozunk bibliai helyekre. Rámutatunk arra, hogy Jézus egy írástudónak is azt mondta: *„Nem messze vagy az Isten országától.”* (Mk 12,34) Olyan ember lehetett tehát ez, aki úton volt az istenfűség felé az ördögfiókák közül. A sárdisi gyülekezet angyalát pedig olyanokhoz küldi, akik halófélben vannak, akik tehát valamikor éltek, de most úton vannak az élethől a halálba, már se nem élnek, se nem halnak (Jel 3,2). Ez mind igaz, de nem változtat a nagy vagy-vagyon. A kérdést ugyanis az dönti el, hogy Jézus miképp néz erre a kérdésre. Jézus pedig világosan megmondja, hogy az írástudó még nincs benne az Isten országában, tehát kívül van rajta, s ha nem érek oda a nagy menyegzőre, mikor bezáratik az ajtó, mindegy, hogy pár lépésre vagyok-e tőle, mikor csikordul a zár, vagy még nagy messzeségben botorkálok valahol a sötétben. A sárdisi gyülekezet angyalának is ezt mondja: *„...az a neved, hogy élsz, és halott vagy.”* (Jel 3,1) Missziói munkára nem képes ugyan még, de jelenleg mégis a halál birodalmában van. Nem lehet tehát kibújnunk ez alól a tény alól: vagy Isten gyermeke vagyok, vagy az ördög gyermeke.

Vajon megismerhető-e, hogy ki Isten gyermeke, és ki az ördögé? Nem könnyű, de nem lehetetlen az apostol szerint.

Némelyik gyermeket meg lehet ismerni az arcvonásairól. Úgy hasonlít az apjára vagy az anyjára, hogy aki nem is találkozott előbb vele, de ismerte a szüleit, ráismer, hogy kinek a gyermeke. Bizonyos, hogy az istenfűség is ki szokott ülni az arcra. Mózes orcája is félelmetesen tudott sugározni (2Móz 34,29–30). István vértanú orcája a kihallgatás alkalmával olyan volt, mint egy angyal orcája (ApCsel 6,15). Ma is láthatjuk, hogy a bűn hogyan el tudja torzítani a legszebb arcot is, s a hit hogyan meg tudja szépíteni a legcsúnyábbat is. Amarról lerí a gonoszság, emerről sugárzik a tisztaság. Mindez azonban mégsem biztos ismertetőjel, mert hiszen az ördög is fel tud öltözni a világosság angyalának álruhájába (2Kor 11,14).

Némelyik gyermeket meg lehet ismerni a beszédéről. Mihelyt megszólal, azonnal kitűnik, hogy nem idevalósi. Péternek is ezt mondja nagycsütörtök éjszakáján az egyik ott álldogáló: „*Bizony te is közülök való vagy; hiszen a te beszéded is elárul téged.*” (Mt 26,73) Isten gyermekének ma is más a beszédtemája és beszédmodora, mint az ördög gyermekéé. Ajkát megtisztította Isten, mint Ézsaiásét, oltárról vett parázzsal (Ézs 6,5–7). Mindez azonban nem biztos ismertetőjel, hiszen sok, képmutatóvá züllött istenfi beszéli még folyékonyan a kánaáni nyelvet.

Némelyik gyermek erkölcsi magatartásával árulja el származását. Isten gyermekének is más az erkölcsi élete, mint az ördög gyermekéé. Más a bűnhöz való viszonya. Iszonyodik a gonosztól, s ragaszkodik a jóhoz (Róm 12,9). Más az öröme. Másképp dolgozik. Másképp szenved. Igaz, de azért sokszor tapasztaljuk, hogy az ördög gyermekei szilárdabb erkölcsűek, s nem járnak meg olyan mélységeket, mint Isten gyermekei. Mózes gyilkos volt, Dávid házasságtörő, Péter megbízhatatlanul gyáva, Pál Krisztus-üldöző. Mikor mindezeket elkövezték, az ördög gyermekei voltak, de megtérésükkor Isten megbocsátott nekik, s gyermekeivé fogadta őket.

A sorsukból sem lehet biztos következtetést levonni. Azt gondolnók, hogy Isten gyermekeinek jól megy dolguk, az ördögéi pedig Isten haragja alatt állanak. Néha éppen fordítva áll, illetve látszik a helyzet. A gonoszoknak van jó szerencsájük, s Isten gyermekei kereszt alatt nyögnek. Nem szabad elfelejtenünk, hogy az ördög gyermekei Isten türelme alatt élnek még, Isten gyermekei pedig Isten fegyelmezése alatt nevelődnek.

Nem is lehet csodálni ezek után, ha a lelkek megítéléséhez külön kegyelmi ajándék szükségességét hangsúlyozza az írás. 1Kor 12,10 szerint a lelkek megítélése olyan kegyelmi ajándék, melyet csak némelyeknek ad meg Isten. Ne is kontárkodjunk bele! Istenre és az Istentől erre felkészített emberekre tartozik ez. Az azonban ránk tartozik, hogy magunkat ítéljük meg: Isten gyermeke vagyok-e vagy az ördög gyermeke. Ez a szentlecke szerint szükséges is, lehetséges is. Semmiféle műszerrel sem lehet ugyan megállapítani, hogy végbement-e valakiben a nagy változás – még János sem tudja leírni, miképp lesz az ördög gyermekéből Isten gyermeke –, de gyümölcsseiről meg lehet ismerni a fát. Megvannak az ismertetőjelei annak, hogy valakiben végbement-e ez a folyamat.

Isten gyermekének első ismertetőjele János szerint az, hogy igazságot cselekszik. Ahogy az éhes ember keresi az ételt, a szomjas a vizet, úgy keresi szenvedélyesen az igazságot. Nem a *saját* igazságát, hanem *az* igazságot. A megtalált igazságot azután minden vonatkozásban alkalmazza. Még saját magával szemben is. Közfelfogás nem befolyásolja, zsarnokok nem tudnak szájkosarat tenni rá, mert az ő igazsága nem az ő igazsága, nem emberi agymunka eredménye, hanem Jézus Krisztus, aki önmagát mint az igazságot jelentette ki.

Az igazságot azonban nem nagyképűen és irgalmatlanul képviseli, hanem szeretettel. Épp ez a szeretet a második ismertetőjele. Arról ismerhető meg, hogy Istentől való, hogy szereti az ő atyjafiát. Nemcsak szaval a szeretetről, mint valami zengő érc és pengő cimbalom, nemcsak mézesmázos beszéd szirupjával keni be s álcázza el szíve önzését, nemcsak kegyesen s begyeesen odavetett alamizsnával akarja megvásárolni a szeretet hírnevét, hanem igazán szeret, tehát szolgál. Szolgálatát kiterjed nemcsak azokra, akik őt szeretik, akik neki szolgálnak, akiket könnyű szeretni, hanem azokra is, akik őt gyűlölik, akik segítség helyett akadályokat gördítenek útjába, akiket nagyon nehéz szeretni.

Mert Isten gyermekeinek harmadik ismertető jele épp az, hogy gyűlöli őket a világ. Az ember azt gondolná, hogy épp ellenkezőleg, szereti és megbecsüli a világ az ilyen derék, hasznos és szeretetre méltó embereket. Nem így van. Az ördög gyermekei egyszerűen nem bírják ki Isten fiainak létezését. Fölöttük Isten fiainak egyszerű léte is ítélet, s ez ellen az ítélet ellen védekeznek, mikor gyűlölettel fordulnak Isten gyermekei ellen. Ábel sem vétett Káinnak semmit. Csendesen legeltette nyáját s mutatta be áldozatát. Áldozatának felfelé szálló füstje azonban kibírhatatlan volt Káin számára. Ítéletnek érezte önmaga felett, s ahelyett, hogy önmagára és saját gonoszságára haragudott volna, Ábelre haragudott meg, s megölte őt. Ez a gyűlölet nem mindig forr fel gyilkosságig, de mindig kikerülhetetlen. Lehet, hogy ma megelégszik azzal, hogy le akarja magához rántani a szennybe. Kicsúfolja tisztaságát, csalogatja őt a bűnre, s ha sikerült, ő fújja először nagyra, hogy mindenki lássa meg. Ha pedig nem sikerül, még mindig ott van a pletyka és rágalom sara, azzal fröcsköli be Isten gyermekét.

Megvannak-e bennem ezek az ismertetőjelek? Ha nem, akkor az ördög gyermeke vagyok, s sorsom a halál. Ha igen, akkor Isten kegyelméből az ő gyermeke vagyok, s enyém az élet. Vagy-vagy! Vigyázz, hogy úgy ne járj, mint aki fél az igazi élettől, mert halálnak tartja azt, s inkább megy az örök halál felé, mert azt tartja életnek! Válaszd az életet! Ámen.